

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

7 Vtrùm liceat minoris emere ob anticipatam solutionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

56 Dico Quinto, Licitum etiam est eas merces, quae communiter non nisi credito seu ad terminum (vt aiunt) vendi solent, pluris vendere, quam venderentur, si solum numerata pecunia distraherentur: colligitur ex Soto l. 6. q. 4. a. 1. ad quartum. Et Couar. lib. 2. var. cap. 3. numero 6. sentit esse probabilem, citatque pro ea Salicetum & Decium. Tales sunt, quae ingenti copia ex India aliisve locis in magna emporia deferuntur, & mox distrahantur in varios mercatores, qui ad diuersa loca eas destinant, vt ibi sensim praesenti pecunia vendantur. Sic Antuerpia merces Venetae, quaedam venduntur ad terminum 10. mensium, quaedam ad 8. Florentina ad 10. Lucensium ad 9. Neapolitanae & Mediolanenses ad 6. vel 8.

Solita vendi credito, possunt pluris vendi.

Denique merces cuiusvis generis venduntur vt plurimum ad terminum 6. 8. 9. 10. 12. mensium. non raro hi termini duplicantur, ea lege, vt emptor elapso medio tempore numeret dimidium pretij, reliquum in fine.

57 Ratio autem, cur sic possint pluris vendi, est, quia cum istae merces non possint ea copia, qua expedit Reipub. & emptores desiderant, praesenti pecunia vendi; necessarium fuit instituire modum eas vendendi credito, seu ad terminum; qui modus facit vt mox plurimi emptores sese offerant, quorum copia pretium incendit, facitque crescere. & sic non venduntur pluris praesise ob dilationem solutionis; sed quia iste modus vendendi, per accidens facit pretium crescere, alliciendo copiam emptorum. Accedit, quod cum pretium non consistat in indiuisibili, saepe fit vt pretium, quo venduntur credito, non excedat pretium rigorosum, quo numerato vendi possent. denique ferè semper mercatoribus est incommoda illa dilatio solutionis: nam saepe videmus postquam credito vendiderunt, eos agere cum emptoribus de anticipando termino; remittendo 8. vel 9. in 100. per annum; vel plus minusve, secundum numerum mensium. Itaque in taxando illo pretio potuit haberi etiam ratio illius incommodi. Nec refert, quod aliquis in particulari hoc incommodum non sentiat, quia non ideo cessat pretium commune, vt supra ostensum est.

58 Instum pretium re- rum, quae credito venduntur.

Ex quibus patet, non esse illa pretia, quibus merces credito pluris vendi consueverunt, facile condemnanda; nisi aliunde constet esse iniusta. Nam merito praesumi potest illud esse verum pretium talium mercium in tali modo vendendi, quod a mercatoribus, spectatis circumstantiis omnibus ad rem facientibus, impositum est. Si tamen Magistratus pretium imponat, hoc seruandum.

DUBITATIO VII.

Vtrum liceat minoris emere ob anticipatam solutionem.

59 Anticipata solutio.

Respondeo, Infra pretium infimum non licet emere praesise ratione anticipatae solutionis. est communis sententia DD. ratio est, quia hoc esset lucrari aliquid supra sortem ex vi impliciti mutui. Qui enim solutionem anticipat, implicitè mutuatur; & postea dum ei res empta pluris valens traditur, implicitè fit ei restitutio cum vlura. nam illud incrementum, quo res pluris valet quam pretium, datur ex vi pacti praecedentis

propter anticipatam solutionem, id est, propter vsum pecuniae tanti temporis.

Aduerte tamen, interdum per accidens licere minoris emere ratione anticipatae solutionis, vt si per illam anticipationem emptor patiatur damnum, vel lucri iacturam: vel si esset periculum fraudis in venditore, quod vel merces non traderet, vel non sinceras, vel non statim tempore: haec enim omnia aestimabilia sunt. Denique quia modus hic vendendi inducit raritatem emptorum, & multitudinem venditorum; ac proinde facit pretium decrescere. Hinc patet, non esse facile demandandas anticipatas emptiones lanarum, quae in Hispania & alibi fieri solent; in quibus arroba lanae (est pondus 25. librarum) videtur multo minoris emi anticipata solutione, quam valeat tempore traditionis: quas emptiones defendi posse docet Sotus l. 6. q. 4. art. 1. ad 4. & fuse Corduba quaest. 85. in Summa, & nouissimè Molina disp. 360. qui praxim earum fuse explicat.

60 Causa est sic liceat emere minoris.

61 Lanae anticipatae emptionis empta.

1. Ratione lucri cessantis. Prebatur Primò, Quia mercatores, quae anticipata solutione emunt, patiuntur ex illa anticipationem iacturam lucri: nam aliquot mensibus ante traditionem mercis, carent sua pecunia, qua interim per cambia lucrari potuissent. cuius signum est, quod libenter soluant vnum vel duos regales in singulas arrobas amplius, si venditor patiatur extrahi solutionem in tempus traditionis mercis, vel in duos trève menses post. vnde sequitur, posse tantò minoris emi, quam valeat tempore traditionis, quanti aestimatur spes lucri, quae se per anticipatam solutionem priuant.

2. Ratione metus perfidiae.

Secundò, Quia saepe metuunt defectum ex parte venditorum; vt quod non praestabunt totum pondus, vel non sinceram mercem; sed infectam & fordidam, aut inimicam notae: cuius signum est, quod libenter emant pluris solito, medio regali singulas arrobas; si sperent venditorem praebiturum sinceram; & quod eo plus dent in singulas tales mensuras, quod venditor maiorem copiam habiturus est; quia tunc minus timent defectum in contractu implendo. atque hic metus pretio est aestimabilis: vnde facit mercium aestimationem decrescere.

3. Ratione paucitatis emptorum, etc.

Tertiò, Sicut modus vendendi credito, facit pretium crescere, quatenus inducit multitudinem emptorum; ita è contrario modus vendendi solutione anticipata facit pretium decrescere; quia inducit raritatem emptorum, & multitudinem venditorum: nam pauci sunt, qui hoc modo lanam emant, & plurimi qui vendant. quo fit vt iustum pretium in hoc modo vendendi minus sit, quam pretium in venditione rei praesentis.

4. Quia ementi res minus commoda.

Quartò, Res, quae emptori primùm tradenda est post aliquot menses, minoris illi valet, quam si statim ei tradenda esset, multas enim opportunitates habet res praesens, cuiusque praesens dominium, quas non habet res futura. ergo si eam tunc emat & soluat, potest minoris emere, quam tempore traditionis emenda foret.

5. Aliarum ratione non ementur pluris.

Quintò, Si nulla fieret venditio anticipata illius lanae, (vt si edicto esset prohibita, vel si mercatores nolent eam emere ante tempus traditionis) non venderetur tunc pluris quam nunc anticipata solutione vendatur; sed potius minoris, vt periti mercatores affirmant, & ratio ipsa probat: nam tunc pretium valde decresceret, tum ratione copiae, quae summa est tempore solutionis: tum

62

quia venditores eam passim emptoribus ingere-
rent, idque partim ad vitandos sumptus in ea con-
feruanda subeundos, partim ad obtinendam pec-
uniam, qua tunc summè ad debita soluenda, &
pabulum in hiemem comparandum egent. vnde
sequitur, per has anticipatas emptiones nullam ini-
uriam fieri venditoribus, cum tanti emanant,
quanti si nulla anticipata emptio fieret.

Obiectio.

Dices, Res tempore traditionis valet pluris,
quàm pro ea solvatur anticipatè: ergo non emi-
tur iusto pretio, probatur consequentia; quia ius-
tum pretium rei est, quanti ipsa res valet tempore
traditionis; non autem tempore conuentionis.
Si enim dum triticum valet 10. regalibus, emam
illud anticipata solutione 10. sed tradendum
post 4. menses dum valebit 14. iniqua est emptio;
contingens implicitam vsuram; eò quod res tem-
pore traditionis pluris valet: ergo similiter si pon-
dus lanae, quod tempore traditionis valebit 18. re-
galibus, emam 14. iniqua est emptio, contingens
implicitam vsuram. nam excessus rei est lucrum
proueniens ex anticipata solutione.

Solutio.
63
Quando
non sumi-
tur pre-
tium rei
ex tempore
traditionis.

Respondeo, negando consequentiam. Ad pro-
bationem dico, iustum pretium rei esse, quanti
ipsa valet tempore traditionis; nisi ex causis ex-
trinsecis tempore contractus minoris aestimetur:
vt si ex modo vendendi tali tempore, contingat esse
paucos emptores & multos venditores, si ex tali
modo emendi cesset lucrum, vel timeatur fraus
aut defectus aliquis in venditore; tunc enim etsi
res ipsa nudè & secundum se considerata pluris
valeat, non tamen pluris valet cum illis circum-
stantiis. His adde, iustum pretium rei tempore
contractus non esse aestimandum ex pretio quod
erit tempore traditionis, quando hoc pretium
pendet ex præcedentibus contractibus; nempe
quando per illas emptiones anticipatas inducta est
raritas mercium (ac proinde, caritas) tempore
traditionis. cum enim ista raritas pendeat ex præ-
cedentibus contractibus, non potest pretium in
præcedentibus contractibus, quando non erat
raritas, sumi ab aestimatione, quam merces habent
in raritate. alioquin qui emit, dum offertur magna
copia mercium, deberet emere eo pretio, quo va-
lebunt dum erit raritas, si venditor non posset an-
teà tradere, quod est absurdum.

64
Requiritur ergo, vt pretium, quod erit tem-
pore traditionis, aliunde proueniat quàm ex em-
ptionibus anticipatis; ita vt etiam si tales emptio-
nes non præcessissent, nihilominus tanti res illa
tempore quo tradenda est, sit valitura: quod hic
locum non habet. nam si lana multis huiusmodi
anticipatis contractibus vendita non fuisset, non
esset carior tempore traditionis, quàm fuit tem-
pore anticipatæ conuentionis. Denique non est
eadem lana, quæ carior est tempore traditionis, &
quæ venditur anticipata solutione, sed alia; nempe
ea, quæ tunc adhuc vendenda superest, quæ ob
raritatem carior est. alioquin si tota lana anticipatè
vendita, non erit carior. hoc tamen requiritur, vt
pretium emptionis anticipatæ, debeat sumi ex
tempore traditionis.

DYBITATIO VIII.

*An chirographa, seu credita possint emi
minoris quàm contineant. v.g. vtrum
ius ad 100. aureos soluendos intra an-
num, possit modò emi minoris, vt 96.
vel 97.*

65
Suppono, talia posse minoris emi, si difficilis
vel ambigua sit solutio, vel cum molestiis ob-
tinenda. Item ratione lucri cessantis aut dāni
emergentis ex emptione.

Sed tota difficultas est, Si nihil horum subit, an
secundum se minoris emi possint? Sunt duæ sen-
tentia. Prior est, Possè talia iura minoris emi, ita
Panormitanus & Innoc. in cap. In ciuitate, de vsu-
ris, Caiet v. Vsuræ, sub finem, Nauarr. cap. 17.
n. 230. Idem docuit olim doctissimus Cardinalis
Bellarminus Louanij, & Petrus Parra Romæ.
Probatur Primò, Quia talia iura, dum proponun-
tur venalia instar mercis, communi hominum
iudicio minoris aestimantur, quàm pecunia præ-
sens, vt experientia patet: eò quod hæc multarum
rerum facultatem præbeat, quam iura illa non
tribuunt: ergo minoris emi possunt. patet conse-
quentia; quia illud censetur iustum cuiusque rei
venalis pretium, quod communis hominum aesti-
matio statuit. si enim in ceteris rebus censetur ius-
tum pretium, quod ex communi aestimatione
statuitur, cur non etiam in his chirographis?

67
Dices, Quod homines communiter hæc chiro-
grapha minoris faciant, hoc fit ob inopiam eorum,
qui magis egent numerata: ergo hæc aestimatio
non est prudens; ac proinde non licet ea vti. alio-
quin quando quis ob inopiam esset paratus dare
duplum, liceret exigere duplum.

Responderi poterit, negando conseq. nam om-
nium ferè rerum aestimatio pendet ex necessitate,
cui subiecti sunt homines; & nihili aestimarentur,
si ea necessitas abesset, vt patet in medicamentis,
in cibis, in ædificiis, & eorum materia. Neque re-
quiritur vt ea necessitas sit omnium; sufficit vt sit
multorum, vel ferè omnium; ita vt ratione eius,
res illa tanti aestimetur. Itaque cum illa iura minùs
sint necessaria, quàm pecunia numerata, & non
præbeant eam facultatem lucrorum & aliorum
commodorum, prudenter minoris aestimantur.

Nec refert, quod tibi in particulari perinde sit,
vtrum habeas pecuniam præsentem, an tale chi-
rographum; quia id per accidens est. non enim ex
tua aestimatione pretium rei pendet, sed ex com-
muni: sicuti etsi nullis vnquam egeres medica-
mentis, posses nihilominus ea pretio communi
vendere.

68
Secundò Probatur, Si talia iura non valent mi-
noris quàm pecunia præsens: ergo iniuste erunt
emptions censuum personalium, quæ in pluri-
mis locis sunt receptæ. Sequela patet; quia in his
nihil emitur aliud, quàm ius ad recipiendā quot-
annis, v.g. sextadecimam partem sortis, ita vt
sextodecimo anno tota fors sit exhausta. nihil au-
tem refert ad iustitiam, siue diuisam quotannis,
siue totam summam in fine totius illius temporis
recipias. ergo si ius, v.g. ad 96. recipienda diui-
sum 16. portionibus ad annos 16. tanti valet quanti
pecunia præsens 96. non licet emptori census,
post